

نهاد با کنسرسیوم باشد، پایداری تولید و بازده اقتصادی افزایش می‌یابد. ما دقیقاً به دنبال تحقق همین الگو در ایران هستیم.

■ پروژه‌های جمع‌آوری گازهای مشعل چقدر در تحقق هدف تأمین خوراک پایدار مؤثرند؟

پروژه‌های جمع‌آوری گازهای مشعل از جمله طرح‌های راهبردی و حیاتی در مسیر تحقق توسعه پایدار صنعت پتروشیمی و حفظ منابع ملی به شمار می‌آیند. در شرایطی که کشور با چالش‌هایی در زمینه تأمین پایدار خوراک واحدهای پتروشیمی مواجه است، این پروژه‌ها می‌توانند نقش تعیین‌کننده‌ای در جبران بخشی از کمبود خوراک و ارتقای بازده اقتصادی زنجیره ارزش ایفا کنند.

بر اساس آخرین برآوردها، چنانچه حجم گاز مشعل‌ها به‌طور کامل جمع‌آوری و فرآورش شود، بخش قابل توجهی از خوراک مورد نیاز مجتمع‌های پتروشیمی کشور تأمین شده و از هدررفت سالانه میلیارد‌ها دلار منابع ارزشمند جلوگیری خواهد شد.

در همین راستا، امسال پروژه ان‌جی ال ۳۱۰۰ (NGL ۳۱۰۰) با هدف جمع‌آوری و بازیافت گازهای مشعل منطقه غرب کارون به بهره‌برداری رسید؛ این طرح، از پروژه‌های کلیدی زنجیره تأمین خوراک در جنوب غرب کشور به شمار می‌آید و با بهره‌برداری کامل آن، گامی بلند در مسیر کاهش ناترازی گازی در بخش پتروشیمی برداشته می‌شود. در کنار این پروژه، فاز دوم پالایشگاه گاز هویزه خلیج فارس (ان‌جی ال ۳۲۰۰) نیز در مراحل پایانی است.

به موازات این اقدام‌ها، طرح «بهرسازی و احداث تأسیسات جمع‌آوری گازهای مشعل» در شرق کارون از سوی پالایشگاه بیدبلند خلیج فارس در حال اجراست. این طرح یکی از بزرگ‌ترین پروژه‌های زیست‌محیطی و اقتصادی کشور محسوب می‌شود و بر اساس برنامه‌ریزی‌ها قرار است منجر به خاموشی ۵۹ مشعل فعال در این منطقه شود. تاکنون ۱۴ مشعل خاموش شده و عملیات اجرایی برای خاموش‌سازی سایر مشعل‌ها با سرعت در حال پیشرفت است.

جمع‌آوری گازهای مشعل نه تنها از منظر تأمین پایدار خوراک برای صنعت پتروشیمی اهمیت دارد، بلکه اثرات مثبت زیست‌محیطی، اقتصادی و اجتماعی گسترده‌ای نیز به همراه دارد. این اقدام سبب کاهش قابل توجه انتشار آلاینده‌های گلخانه‌ای و گازهای سمی، جلوگیری از اتلاف منابع ملی و افزایش بهره‌وری انرژی می‌شود. افزون بر آن، خاموشی مشعل‌ها نماد حرکت صنعت نفت و پتروشیمی ایران به سوی الگوی توسعه سبز و پایدار است که در هماهنگی با سیاست‌های کلان کشور در زمینه کاهش شدت انرژی و حفاظت از محیط زیست قرار دارد.

■ شما به بهینه‌سازی مصرف در کنار توسعه منابع جدید خوراک نیز اشاره کردید. چه اقدام‌هایی در این زمینه انجام شده است؟

بهینه‌سازی مصرف انرژی امروز نه تنها یک ضرورت اقتصادی، بلکه یکی از ارکان اصلی پایداری خوراک در صنایع راهبردی کشور به شمار می‌آید. واقعیت آن است که در ماه‌های سرد سال، بویژه در زمستان، مصرف گاز طبیعی در بخش خانگی، عمومی و تجاری به‌صورت قابل توجهی افزایش می‌یابد؛ به گونه‌ای که در برخی روزها، سهم این بخش‌ها از مصرف کل کشور به بیش از ۷۰ درصد می‌رسد. این رشد ناگهانی در مصرف، سبب می‌شود تخصیص گاز به صنایع بزرگ از جمله مجتمع‌های پتروشیمی با محدودیت جدی مواجه شود و بخشی از ظرفیت تولیدی کشور بلااستفاده بماند.

در همین راستا، شرکت ملی صنایع پتروشیمی با همکاری شرکت ملی گاز ایران و مشارکت بخش خصوصی، پویش ملی «کاهش ۱۰ درصدی مصرف انرژی» را پارسال اجرا کرد. هدف اصلی این پویش این بود که با مشارکت مستقیم مردم و نهادهای اجتماعی، تنها با

کاهش ۱۰ درصد از مصرف روزانه گاز در بخش خانگی، بتوان خوراک مورد نیاز بخش قابل توجهی از صنایع پتروشیمی کشور را تأمین کرد. این سیاست از منظر اقتصادی، زیست‌محیطی و صنعتی، نمونه‌ای از مدیریت هوشمند منابع انرژی با رویکرد مشارکت عمومی است.

پارسال در اجرای این طرح، شرکت‌های پتروشیمی زاگرس و پردیس به‌عنوان سرمایه‌گذاران اصلی و پیشگامان پویش ایفای نقش کرده‌اند. افزون بر این، سازمان‌های مردم‌نهاد نیز در این پویش حضور مؤثر داشتند. نقش این مجموعه‌ها، افزون بر همکاری در اجرای طرح‌های بهینه‌سازی فنی، در زمینه فرهنگ‌سازی عمومی و ارتقای آگاهی جامعه نسبت به اهمیت مصرف بهینه انرژی نیز بسیار کلیدی است.

پویش کاهش ۱۰ درصدی مصرف گاز، فراتر از یک پروژه صرفاً فنی است؛ این طرح را باید حرکتی فرهنگی، ملی و مشارکتی دانست که هدف آن تغییر نگرش جامعه نسبت به ارزش انرژی و ضرورت صیانت از منابع طبیعی کشور است.

در حقیقت، هر مترمکعب گازی که در بخش خانگی صرفه‌جویی شود، می‌تواند به خوراک واحدهای تولیدی و صنایع ارزش‌آفرین اختصاص یابد؛ صناعی که با تبدیل گاز به محصولات پتروشیمیایی با ارزش افزوده بالا، نه تنها برای کشور درآمد ارزی ایجاد می‌کنند، بلکه سبب رشد اشتغال، توسعه منطقه‌ای و ارتقای جایگاه ایران در زنجیره جهانی انرژی می‌شوند.

■ برنامه‌ای برای استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر در مجتمع‌های پتروشیمی وجود دارد؟

بله. همسو با تحقق سیاست‌های کلان کشور در زمینه توسعه پایدار، کاهش شدت انرژی و حرکت به سمت اقتصاد کم‌کربن، صنایع پتروشیمی برنامه‌ای جامع را برای گسترش استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر در مجتمع‌های پتروشیمی تدوین و در حال اجرا دارند. هدف از این برنامه، کاهش وابستگی به سوخت‌های فسیلی، کاهش آلاینده‌های زیست‌محیطی و تنوع بخشی به منابع تأمین انرژی واحدهای تولیدی است.

بهره‌گیری از منابع تجدیدپذیر نظیر: انرژی خورشیدی و بادی می‌تواند نقشی مؤثر در ارتقای پایداری عملیاتی و زیست‌محیطی صنعت پتروشیمی ایفا کند. در همین راستا، در سال جاری، مجموعه پتروشیمی‌های کشور توانسته‌اند بیش از ۱۰۰ مگاوات برق از محل نیروگاه‌های بادی و خورشیدی تولید کنند؛ اقدامی که نقطه عطفی در مسیر گذار انرژی در بخش پتروشیمی به شمار می‌رود.

پروژه نصب توربین‌های بادی با ظرفیت قابل توجه در استان سیستان و بلوچستان در دست اجراست. این منطقه یکی از بهترین نقاط کشور برای توسعه نیروگاه‌های بادی محسوب می‌شود.

رویکرد فعلی شرکت ملی صنایع پتروشیمی بر پایه ترکیب هوشمند سبد انرژی مجتمع‌ها است؛ به این معنا که در آینده نزدیک، بخشی از انرژی مورد نیاز واحدهای تولیدی از منابع تجدیدپذیر و بخشی از طریق بهینه‌سازی مصرف سوخت‌های فسیلی تأمین می‌شود. این سیاست همسو با تعهدات ملی در حوزه کاهش شدت مصرف انرژی، حفظ محیط زیست و افزایش تاب‌آوری شبکه انرژی کشور تدوین شده است.

هدف نهایی آن است که صنعت پتروشیمی ایران، افزون بر حفظ جایگاه خود در تولید محصولات پتروشیمی، در عرصه فناوری‌های انرژی پاک و کاهش ردپای کربن نیز به یکی از بازیگران پیشرو منطقه تبدیل شود.

■ با توجه به جایگاه این صنعت، تأمین خوراک پایدار چه

تأثیری بر اقتصاد کلان کشور دارد؟

صنعت پتروشیمی به‌عنوان یکی از ارکان راهبردی اقتصاد ایران، نقشی تعیین‌کننده در خلق ارزش افزوده، اشتغال‌زایی و تأمین